

Τι Άλλαξε τα Τελευταία Χρόνια

Η ανατολή του 21ου αιώνα έφερε στο φως ορισμένες αλλαγές, που μπορούμε χωρίς δισταγμό να τις θεωρήσουμε «αναμφισβήτητες».

Η πρώτη και σημαντικότερη αλλαγή είναι η **Παγκοσμιοποίηση**. Η τελευταία δεκαετία του 20^{ου} αιώνα θα χαρακτηριστεί από τους ιστορικούς ως η δεκαετία της κατάρρευσης των εθνικών συνόρων. Σε ασήμαντο χρόνο, και χωρίς πολλές πολιτικές διατυπώσεις, η μία μετά την άλλη χώρα άνοιξαν τις πύλες τους στα προϊόντα, στα κεφάλαια, στα στελέχη και τους εργαζόμενους απ' όλον τον κόσμο. Χωρίς καν να το καταλάβει, ο Έλληνας επιχειρηματίας βλέπει τα προϊόντα του να παραγκωνίζονται στην τοπική αγορά, τους συνεργάτες - «αστέρια» να μεταπηδούν στους ξένους ανταγωνιστές που ξεφύτρωσαν από το πουθενά, και τους μακροχρόνια πιστούς πελάτες να τον εγκαταλείπουν. Το παράδοξο είναι ότι οι νέοι «εισβολείς» προέρχονται από χώρες που μέχρι χθες θεωρούνταν απίθανοι ανταγωνιστές. Η Βραζιλία, η Ρωσία, η Ινδία, η Κίνα (η ομάδα χωρών που ονομάζεται στην αγγλοσαξονική γλώσσα BRIC), και άλλες πολλές μικρότερες χώρες της Ασίας, πλημμυρίζουν καθημερινά την ελληνική αγορά με προϊόντα. Επιπλέον, με τα κεφάλαιά τους αγοράζουν ελληνικές και ευρωπαϊκές επιχειρήσεις ή δημιουργούν καινούριες.

Η κατάρρευση των εθνικών συνόρων έκανε την παγκοσμιοποίηση δυνατή, ενώ αυτό που την έκανε πραγματοποιήσιμη είναι χωρίς αμφιβολία η **Πληροφορική**. Πληροφορική εν προκειμένω είναι ένας όρος που δηλώνει δύο διαδικασίες. Η πρώτη είναι ότι ο επιχειρηματίας αναγνώρισε πως οι καλές αποφάσεις απαιτούν καλές πληροφορίες. Η δεύτερη είναι ότι οι καλές πληροφορίες αποτελέσματα επεξεργασίας πολλών δεδομένων. Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής, ή αυτό που λέγεται στην καθημερινή γλώσσα «κομπιούτερ», είναι η τεχνολογία που συλλέγει, επεξεργάζεται και οργανώνει δεδομένα, έτσι ώστε αυτά να χρησιμοποιούνται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η ευρεία χρήση των κομπιούτερ στη διαχείριση της επιχείρησης είναι η δεύτερη σημαντική αλλαγή που έγινε στον επιχειρηματικό κόσμο. Ο ιδιοκτήτης της οικογενειακής επιχείρησης που δεν αντιλήφθηκε αυτήν την αλλαγή, έχασε με βεβαιότητα το τρένο της ανάπτυξης για πάντα.

Οι δύο παραπάνω τάσεις δημιούργησαν έναν κόσμο στον οποίον ευδοκίμησε η ελεύθερη δημιουργία και κυριάρχησε η διάχυση της **Γνώσης**. Συνεπώς, η ικανότητα μιας χώρας να συμμετάσχει στην παγκόσμια αγορά έγινε συνάρτηση της δημιουργίας ή της απόκτησης γνώσης. Κατ' αυτόν τον τρόπο οποιοσδήποτε, οπουδήποτε και οποτεδήποτε, εφόσον ήταν κάτοχος ενός φτηνού κομπιούτερ, μπορούσε κάλλιστα ν' αποκτήσει τις γνώσεις που λίγα χρόνια πριν ήταν το προ-

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΔΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

νόμιο των λίγων τυχερών των αναπτυσσόμενων χωρών. Το απώτερο αποτέλεσμα αυτού που ο Thomas Friedman αποκαλεί «επίπεδος κόσμος», ήταν η εξύψωση της σημασίας του **Ατόμου**. Το άτομο, με τη βοήθεια ενός απλού υπολογιστή και χωρίς τους περιορισμούς της αδύναμης Πολιτείας ή του αφεντικού, ενδυναμώθηκε και έγινε αυτός που πραγματικά λαμβάνει αποφάσεις. Ηγέτες των οικογενειακών επιχειρήσεων που δεν «πρόσεξαν» αυτήν τη σημαντική αλλαγή λειτουργούν κάτω από την εσφαλμένη αντίληψη ότι αυτοί είναι οι μόνοι ικανοί να λαμβάνουν αποφάσεις, κατά συνέπεια δεν κάνουν τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του ενδυναμωμένου συνεργάτη.

Το τελικό αποτέλεσμα της συγκυρίας των τριών παραπάνω αλλαγών του επιχειρησιακού περιβάλλοντος ήταν η συρρίκνωση του **Κύκλου Ζωής των Προϊόντων ή/και Διεργασιών**. Παραδοσιακά, λόγω της δυσκολίας απόκτησης των γνώσεων που οδηγούσαν στη δημιουργία και κυκλοφορία ενός προϊόντος, ο επιχειρηματίας ήταν σίγουρος ότι το προϊόν θα έφερνε τις χρηματοοικονομικές ροές που θα του εξασφάλιζαν μια λογική απόδοση. Η εισβολή νέων προϊόντων, που οι παραπάνω τάσεις προωθούσαν, «έκοψε» τις ταμειακές ροές σε αισθητό βαθμό.

Όλες αυτές οι αλλαγές επιβάλλουν στο σημερινό ηγέτη της οικογενειακής επιχείρησης να δημιουργήσει ένα σύστημα διαχείρισης, που θα του επιτρέψει ανά πάσα στιγμή να ξέρει πώς και προς τα πού πάει η επιχείρησή του.